

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	13
PŘEDMLUVA.....	17
1. SYNDROM DEMENCE	19
<i>František Koukolík</i>	
1.1. Definice a dějiny pojmu demence	19
1.2. Epidemiologie syndromu demence	20
2. PATOFYZIOLOGIE SYNDROMU DEMENCE.....	23
<i>František Koukolík</i>	
2.1. Paměť a amnézie	25
2.1.1. Pracovní paměť	25
2.1.2. Deklarativní paměť	27
2.1.2.1. Epizodická paměť.....	27
2.1.2.2. Sémantická paměť.....	30
2.1.2.3. Sémantická demence	33
2.1.3. Amnézie	33
2.1.3.1. Poruchy paměti při vývoji Alzheimerovy nemoci a hipokampus	34
2.1.3.2. Diencefalická amnézie	35
2.1.3.3. Amnézie v důsledku poškození bazálního telencefala	36
2.1.3.4. Amnézie při ložiskovém poškození bílé hmoty	36
2.1.4. Priming	37
2.2. Jazyk, řeč, afázie.....	37
2.2.1. Korové zpracování	38
2.2.2. Afázie.....	43
2.2.2.1. Klasické afázie	43
2.2.2.2. Neklasické afázie	46
2.2.2.3. Zkřížená afázie	46
2.2.2.4. Aprozódie	47
2.2.2.5. Alexie a grafie	47

2.3. Poznávání a agnózie	49
2.3.1. Tři proudy zpracování zrakové informace	50
2.3.2. Poznávání tvaru a polohy objektu	51
2.3.3. Jak zrakově poznáváme, že objekty mají tři rozměry?	51
2.3.4. Poznávání objektů	52
2.3.5. Poznávání barev	53
2.3.6. Poznávání pohybu	53
2.3.7. Navigace a niterná reprezentace prostorových vztahů	54
2.3.8. Poznávání tváří	55
2.3.9. Vizuální agnózie předmětů	55
2.3.10. Cerebrální achromatopsie	57
2.3.11. Topografická dezorientace	57
2.3.12. Rozlišování času	58
2.3.13. Prozopagnózie	59
2.4. Praxie a apraxie	59
2.4.1. Funkční anatomie praxie a apraxií	62
2.5. Emoce	64
2.5.1. Problematika agrese a násilného chování	68
2.5.2. Jak vypadá současné pochopení afektivních poruch z hlediska funkčních systémů mozku?	69
2.6. Funkční systémy čelních laloků	71
2.6.1. Dorzolaterální prefrontální-subkortikální obvod	71
2.6.2. Orbitofrontální-subkortikální obvod	73
2.6.3. Mediální prefrontální-subkortikální obvod	73
2.6.4. Frontopólní kůra	75
2.6.5. Frontostriatový a frontothalamický syndrom	75
2.6.6. Soudobé modely prefrontálních korových funkcí	76
2.6.6.1. Hypotéza somatických markerů	77
2.6.6.2. Grafmanova teorie	78

3. KLINICKÝ OBRAZ, DIAGNOSTIKA A TERAPIE SYNDROMU DEMENCE

<i>Roman Jiráek</i>	81
3.1. Klinický obraz	81
3.2. Diagnostika	85
3.2.1. Škálovací metody a testy	85
3.2.2. Laboratorní vyšetření	88
3.2.3. Genetické vyšetření	89
3.2.4. Zobrazovací metody	89
3.2.5. Elektrofyziologické vyšetřovací metody	89
3.3. Terapie	90
3.3.1. Farmakoterapie kognitivních poruch	91
3.3.1.1. Prekurzory syntézy acetylcholinu	92

4.7.1.5.	Látky blokující projev sterilního zánětu	156
4.7.1.6.	Látky zlepšující neuronální metabolismus	157
4.7.1.7.	Nervové růstové faktory a látky způsobující jejich uvolnění	157
4.7.1.8.	Ovlivnění jiných neurotransmiterových a neuromodulátorových systémů	158
4.7.1.9.	Farmakoterapeutické přístupy, dosud klinicky nepoužívané, ale zkoušené a perspektivní	158
4.7.1.10.	Další farmakoterapie kognitivních poruch	159
4.7.2.	Farmakoterapie nekognitivních poruch Alzheimerovy choroby	160
4.7.3.	Nefarmakologické přístupy v léčbě Alzheimerovy choroby	163
5.	VASKULÁRNÍ DEMENCE	167
	<i>František Koukolík, Roman Jirák</i>	
5.1.	Vývoj pojmu	167
	<i>František Koukolík</i>	
5.2.	Epidemiologie vaskulární demence	168
5.3.	Neuropatologie vaskulární demence. Nozologické jednotky	170
5.3.1.	Multiinfarktová demence	173
5.3.2.	Binswangerova nemoc	174
5.3.3.	Mozková amyloidová angiopatie	176
5.4.	Rizikové faktory	178
5.5.	CADASIL	178
5.6.	Problematika takzvané smíšené demence	180
5.7.	Klinický obraz, diagnóza, diferenciální diagnóza, terapie	181
	<i>Roman Jirák</i>	
5.7.1.	Multiinfarktová demence	182
5.7.2.	Vaskulární demence s náhlým začátkem	183
5.7.3.	Vaskulární demence převážně podkorová - Binswangerova choroba	183
5.7.4.	Demence při status lacunaris	184
5.7.5.	Demence na podkladě hypoxických encefalopatií	184
5.7.6.	Demence na podkladě nitrolebečních hematomů	184
5.7.7.	Další, vzácné formy vaskulárních demencí	184
5.7.8.	Smíšená demence	185
5.7.9.	Obecná diagnostika vaskulární demence	185
5.7.10.	Terapie vaskulární demence	185

6. DEMENCE S LEWYHO TĚLÍSKY	187
<i>František Koukolík, Roman Jirák</i>	
6.1. Neurobiologie	187
<i>František Koukolík</i>	
6.2. Klinický obraz, diagnóza a terapie	193
<i>Roman Jirák</i>	
6.2.1. Klinický obraz demence s Lewyho tělísky	193
6.2.2. Diagnostická kritéria demence s Lewyho tělísky	195
6.2.3. Diferenciální diagnóza demence s Lewyho tělísky	196
6.2.4. Terapie demence s Lewyho tělísky	196
7. DEMENCE PŘI PARKINSONOVĚ NEMOCI	199
<i>František Koukolík, Roman Jirák</i>	
7.1. Neurobiologie	199
<i>František Koukolík</i>	
7.2. Klinický obraz, diagnóza, diferenciální diagnóza a terapie	203
<i>Roman Jirák</i>	
7.2.1. Diagnóza parkinsonské demence	204
7.2.2. Terapie parkinsonské demence	205
8. MULTISYSTÉMOVÁ ATROFIE	207
<i>František Koukolík, Roman Jirák</i>	
8.1. Neurobiologie	207
<i>František Koukolík</i>	
8.2. Klinický obraz, diagnóza, diferenciální diagnóza a terapie	210
<i>Roman Jirák</i>	
9. FRONTOTEMPORÁLNÍ DEMENCE A PŘÍBUZNÁ ONEMOCNĚNÍ	213
<i>František Koukolík, Roman Jirák</i>	
9.1. Kortikobazální degenerace	222
<i>František Koukolík</i>	
9.2. Progresivní supranukleární obrna – Steeleův-Richardsonův-Olszewskiho syndrom	223
9.3. Primární progresivní afázie a sémantická demence	225
9.4. Nemoc s argyrofilními zrny	226

9.5. Klinický obraz, diagnóza, diferenciální diagnóza ..	227
<i>Roman Jirák</i>	
9.5.1. Pickova choroba a frontotemporální demence bez Pickových tělísek	229
9.5.2. Progresivní neplynulá afázie	230
9.5.3. Kortikobazální degenerace	230
9.5.4. Progresivní supranukleární obrna	231
9.5.5. Diagnóza a diferenciální diagnóza frontotemporálních demencí	232
10. DEMENCE PŘI HUNTINGTONOVĚ NEMOCI	235
<i>František Koukolík, Roman Jirák</i>	
10.1. Neurobiologie	235
<i>František Koukolík</i>	
10.2. Klinický obraz, diagnóza a terapie	238
<i>Roman Jirák</i>	
11. MÍRNÁ PORUCHA KOGNITIVNÍCH FUNKCÍ	241
<i>Roman Jirák</i>	
11.1. Vývoj pojmu mírné kognitivní poruchy	241
11.2. Diagnóza	242
11.3. Terapie	244
12. PRIONOVÁ ONEMOCNĚNÍ	245
<i>František Koukolík</i>	
12.1. Lidská prionová onemocnění	246
12.1.1. Sporadická Creutzfeldtova-Jakobova nemoc	246
12.1.2. Iatrogenní Creutzfeldtova-Jakobova nemoc	248
12.1.3. Familiární Creutzfeldtova-Jakobova nemoc	248
12.1.4. Nová varianta Creutzfeldtovy-Jakobovy nemoci	248
12.1.5. Gerstmannova-Sträusslerova-Scheinkerova nemoc	249
12.1.6. Fatální familiární insomnie	249
12.1.7. Kuru	249
12.1.8. Definitivní diagnóza lidských prionových chorob	250
12.1.9. Genetika lidských prionových chorob	252
12.1.10. Prionové proteiny	253
12.1.11. Nová varianta C ₉ JN a bovinní spongiformní encefalopatie	254
12.2. Národní referenční laboratoř transmisivních spongiformních encefalopatií a Creutzfeldtovy-Jakobovy nemoci České republiky	255

13. SYMPTOMATICKÉ DEMENCE	259
<i>František Koukolík, Roman Jirák</i>	
13.1. HIV-AIDS	259
<i>František Koukolík</i>	
13.2. Progresivní paralýza	264
13.3. Demence při neuroborrelióze	265
13.4. Progresivní multifokální leukoencefalopatie	266
13.5. Demence při dalších infekčních chorobách	267
13.6. Limbická encefalitida	268
13.7. Takzvané reverzibilní demence	269
<i>Roman Jirák</i>	
13.7.1. Alkoholová demence	271
13.7.2. Normotenzní hydrocefalus	273
13.8. Klinický obraz, diagnóza, diferenciální diagnóza a terapie symptomatických demencí	274
13.8.1. Demence infekční etiologie	274
13.8.1.1. Demence na podkladě AIDS	274
13.8.1.2. Demence na podkladě mozkové syfilitické infekce	276
13.8.1.3. Ostatní demence infekční etiologie	278
Lymeská borrelióza	
Progresivní multifokální leukoencefalopatie	
Behçetova choroba (uveomeningitida)	
13.8.2. Metabolické demence	278
13.8.2.1. Hereditárně podmíněné metabolické demence	279
13.8.2.2. Hereditárně nepodmíněné metabolické demence	280
13.8.3. Demence při hypovitaminózách a endokrinopatiích	281
Pelagra a jiné hypovitaminózy	
Thyreopatie	
Poruchy funkce nadledvin	
Poruchy funkce příštítných tělísek	
Hypoglykémie	
13.8.4. Demence toxické etiologie	282
13.8.4.1. Alkoholové demence	282
Marchiafavova-Bignamiho nemoc	
13.8.4.2. Demence na podkladě průmyslových intoxikací	284
13.8.4.3. Farmakogenní demence	284
13.8.4.4. Demence na podkladě mozkových traumat	285
13.8.4.5. Demence na podkladě normotenzního hydrocefalu	286
13.8.4.6. Demence nádorové a paraneoplastické etiologie	286
13.8.4.7. Některé vzácné symptomatické demence	286
Demence při kolagenózách	
POZNÁMKY	289
LITERATURA	301